

NEKAJ O LJUBLJANSKIH ULIČNIH IMENIH IN O PRIIMKIH IZ ZAČETKA 17. STOLETJA

(PO DVEH NOVIH URBARJIH IZ LET 1620.—1623.)

V. F A B J A N Č I Č

Lani sem našel v ljubljanskem mestnem arhivu dva urbarja, ki doslej nista bila nikjer zabeležena. Obsegata dobo od l. 1620. do l. 1623. vključno. To sta dve dokaj drobni knjižici, vezani v pergamentne ovoje, popisane z latinsko svetopisemsko vsebino iz stare zaveze. Prvi urbar nosi na platnicah naslov: »Vrbarr Der Statt Laybach A o 1620, 21, 22 für H. Geörgen Widitsch Camrern«, drugi pa »Vrbarr Der Statt Laybach No 1623 Für Herrn Hanß Cornion Ober Statt Camrern«.

Oba ta ljubljanska mestna blagajnika sta bila za tedanja Ljubljano dokaj važna moža. Jurij Vidič in Janez Cornion se prvič imenujeta v občinskem sejnem zapisniku (»Protocoll der Fürstlichen Hauptstatt Laybach«) na dan sv. Jakoba l. 1608., ko so izvolili za mestnega sodnika vdrugič Ahacija Amschla (Valvasor piše Amschel). Vidič in Cornion sta bila člana zunanjega sveta (»Die Herrn 24ger«). Povzpela pa sta se oba do najvišjih časti, s katerimi je razpolagalo ljubljansko mesto. L. 1612. je Jurij Vidič postal član notranjega sveta (»Die Herrn 12er«), l. 1613. in 1614. je bil mestni sodnik, prav tako leta 1615. do 25. julija, ko je bil župan Janez Krstnik Bernardini. Za njim je postal sodnik Andrej Strobl, Vidič pa je bil zopet član notranjega sveta do l. 1617., ko je bil v tretjič izvoljen za mestnega sodnika. To službo je opravljal do l. 1618. V letih 1624. in 1630. pa je bil celo ljubljanski župan. Vidič je torej bil glavni mestni blagajnik že potem, ko je bil prej mestni sodnik.

Cornion je bil od l. 1608. dalje »štiriindvajsetak«, l. 1622. in 1630. pa mestni sodnik prav tedaj, ko je v drugič in zadnjič županoval nekdanji mestni višji blagajnik Jurij Vidič. (Vidič in Cornion sta imela vsak svojo hišo v področju Novega trga.) Veljavo prvega mestnega blagajnika opisuje Vrhovec v »Ljubljanskih meščanih« pravilno takole: »Jeden nótranjih svetovalcev je bil prvi blagajničar (Oberstadtcammer). Vodil je vse mestne račune, prejemal razven davkov, vse mestne dohodke in izplačeval, kar si je mesto napravljalo troškov.« (str. 34).

Urbarjev pa Vidič in Cornion nista pisala sama, marveč so od njune roke le razni popravki, opombe in dopolnila.

Urbarja sta važna, ker prav za leta 1617.—1633. (vključno) niso ohranjeni občinski sodni zapisniki. Podatki pa se dajo na drugi strani izpopolniti in kontrolirati po ohranjenih davčnih knjigah in po knjigah o prejemkih in izdatkih. Tudi se v teh urbarjih navaja več krajevnih označb kakor v navadnih davčnih knjigah, ki poznajo v glavnem samo tole razdelitev mesta:

Od l. 1600. do 1621.: »Am Platz« (sedanji Mestni trg); »Vor dem Closterthor« (»Klosterske urata«, — Valvasor XI., str. 667, pred današnjim Krekovim trgom); »Am Altenmargkht« (Stari trg); »Rossen Gassen« (Rožna ulica); »Krenngassen« (Hrenova ulica); »Vor dem Altenmarkhter Thor« (»Pisane

urata«¹ — Valvasor *ibid.* — gornji začetek današnje Karlovške ceste); »Am Neuenmarckht« (današnji Novi, prej Turjaški trg); Thornau (Trnovo); Im Purgstall (Gradišče); »Vor dem Teutschenthor« (»Nemške urata« — Valvasor *ibid.* — pred današnjim ilirskim spomenikom); »Vor dem vitzdombthor« (»Fiztamske urata«, — Valvasor *ibid.* — pri izhodu iz Gosposke ulice pred današnjo univerzo); »Bey S: Johannes«² (Šentjanževo predmestje med Blatno vasjo in med Dunajsko cesto, zadaj za sedanjo frančiškansko cerkvijo. — Vrhovec, Ljubljanski meščanje, str. 41).

L. 1622. se v davčni knjigi prvič pojavlja naziv »Vor dem Spitalthor« (»Spètalske urata«, — Valvasor *ibid.* — pred Tromostjem pri vhodu v sedanjo Stritarjevo ulico). Prej so tiste hiše (18 obdavčencev) spadale pod »Vor dem Vitzdom Thor«.

L. 1643. se v davčni knjigi prvokrat bere naziv »Vor dem Carlstetterthor«, in sicer samo v registru, nato pa drži stari naziv »vor dem Altenmarkhterthor« do l. 1653., ko se v kazalu zopet pojavi »vor dem Carlstetter Thor«. Tako pa ostane le do l. 1664., ko se zopet v celoti uveljavi stari naziv in ostane s par presledki (n. pr. l. 1681.) tja do l. 1752., do kamor so shranjene posebej vezane mestne davčne knjige.

L. 1640. se v davčni knjigi mestnega davkarja za Stari trg Franca Cirianija³ prvič kot podokraj Starega trga pojavi ime »Im Perg oder Nornsteig« (današnja Reber). Seveda je to ime mnogo starejše. Ta Nornsteig se poslej stalno imenuje, piše se pa prav različno, n. pr. Am Norensteug (l. 1688.), in Perg oder Narren Staig (l. 1706.) itd.

Zanimivo je, da stoji v davčni knjigi iz l. 1657. namesto prejšnjega »bey St. Johannes« zdaj prvič natančneje »Bey St. Johannes In der Vorstatt«, v kazalu pa celo samo »In der Vorstatt«. Tako vse do l. 1666., ko stoji v kazalu samo Bey St. Joannes. Od l. 1681.

¹ To ime se je rabilo še pred 100 leti. Glej MAL f. 11 Pars II iz l. 1823, kjer se nemški nazivi takole podajajo v slovenščini: Stadt (eigentliche) Laibach: Mestu Lublana; St. Peters Vorstadt: St. Petersk Vorstadt, auch insgemein Vorstat; Kapuziner dto = Kapuzinarsk detto; Gradische dto = Gradishe detto; Pollana dto = Polane detto; Karlstädter Vorstadt = *Vensuni pisanich Urat, pred pisanich uratach*; Hühnerdorf = Kuriavafs; Tiernau Vorstadt = Ternovo; Krakau dto = Krakov.

² Nemške nazive sem prepisal iz ljubljanske davčne knjige za leta 1600—1603. V splošnem pa se tedaj in še dolgo pozneje niso mnogo zmenili za pravopis. Zato srečujemo v poznejših letih vse te nazive pisane na najrazličnejše načine: n. pr. Rosengassen, Khreengassen ali Chroëngasse, Thurnau, itd. itd.

³ Tale Ciriani je bil mestni sodnik od l. 1636 do 1638. in od l. 1642. do 1644. L. 1647. pa je bil izvoljen celo za župana. Mož je moral biti premožen, ker je l. 1640. plačal 12 glđ. hišnega davka za 2 hiši na Starem trgu, od obrti pa 18 glđ. Povrh je imel še po eno hišo na Rebri in v Hrenovi ulici.

SL. 6. M. STERNEN, SLIKA MARIJINEGA KRONANJA NA OBOKU LADJE FRANČIŠKANSKE CERKVE V LJUBLJANI

se zopet uveljavi »Bey St. Johannes in der Vorstatt« vse do l. 1709., ko pozna davčna knjiga zopet samo »bey St. Johannes«. Ta naziv gre do konca knjig, t. j. do l. 1752.

Končno naj omenim, da pove davčna knjiga iz leta 1686. bolj poblize, kako je razumeti naziv »pred samostanskimi vrati«. Tam piše prvič (in zadnjič):

»Vor dem Closter Thor ad *Pallane*«.

To so vsi krajevni nazivi, kar jih je najti v ljubljanskih mestnih davčnih knjigah. Natančnejši so sodni zapisniki, oz. zapisniki sej mestnega sveta. Za danes pa si hočemo nekoliko ogledati oba urbarja iz let 1620. do 1623. Navedli bomo tudi vsa imena in primke. Bili so to po večini preprosti ljudje, vendar iz njih prav lahko nazorno posnamemo sestavo tedanjega ljubljanskega prebivalstva. Seznam pa še zdaleč ne obsega vseh Ljubljančanov, ker so zapisani le tisti, ki so plačevali urbarske dajatve. Izpopolniti bi ga bilo z izpiskom iz davčnih knjig, iz sejnih zapisnikov mestnega sveta, iz knjig o prejemkih in izdatkih itd. Vendar upam, da bo s tem krajšim seznamom tudi ustrezno marsikomu, ki bo v njem našel razne zanimive primke, morda tudi lastnega.

Prva v seznamu je *Rožna ulica*, seveda samo z nemškimi nazivom *Rosengassen*.

V tej ulici se navajajo naslednja imena:¹ Uršula Čičigaj, vdova; Janez Rankhardt; Jakoba Novaka, jermenarja, dediči in vdova; Jernej Šušterčič, jermenar; Adam Kapus (*Khapus*); Pavla Thunkhla, ključavničarja dediči in vdova; Miklavž Khlain in za njim Krištof Otto;² Toman Šušteršič; Gašper Rodl, mesar; Jernej Vidmar; Marx Schneberger, klobučar; Franc Weiss, sodar; Jakob Kačar (*Khatscher*), mesar; Elizabeta Delak (?) (*De Lagin*, vdova; *gospoda* von Schnitzenbaumba dediči; Janez Legat (*Legath*), krojač; Adam Khobetzl, krojač; Jakob Haffner, ključavničar; Tomaža Škrbine (*Skherbina*) dediči; Marina Kasal (*Cassalin*), vdova; Jurij Biankin (*Wiankhin* in *Wianckhin*); zidarja Stürtzenstainerja dediči; Helena Žubran ? (*Schubranin*); Matija Rokavec (*Rokhauetz*); Matije Štruklja (*Strukhl* in *Struckhl*) dediči; Jeronima Bartholey-ja dediči in za njim Matija Umek (*Vmeckh*), čolnar; Luke Petka (*Petigkh* in *Petickh*) dediči; Gregor Mayr, mesar; Peter Stalič (*Stallitsch*); Janez Dietrich, puškar (*Püschler Schlosser*); Margareta Kheberl, vdova; Jurija Kosa (*Khuss*) dediči; Lovrenc Wolff.

Im Perg da man Zum Vitzdomb Thurn gehet (ob današnji Židovski ulici).

Tu se imenujejo: Adam Okužlar (*Okuschlar*), mesar; Marka Robide (*Rubida*) dediči; Štefan Veitl, mesar; Jakob Juršin (*Jurschin*), sel (*Pott*); Miha Weiss, sodar; Marka Daniča, tesarja, dediči; Marko Pucinar (*Putzinar*), tkalec.

Hrenova ulica (*In der Chröngassen*).

Jernej Freythoffnickh; Andrej Marschall; Janez Hiller; Uršula Čurn (*Tschurnin*), lončarica; Gregor Hlebanja (*Chlebaina*); Pavel Ciriani, *lekarnar* (*Appo-*

¹ Pravopis je nemški in se pogosto menja. Kjer je priimek nedvomno slovenski, sem ga transkribiral v sedanjo pisavo, po potrebi pa navedel tudi izvirno pisavo.

² Miklavž Klain je bil l. 1620. mestni sodnik, Krištof Otto sodnik l. 1624. in 1625., župan pa od l. 1634. do 1637. in od l. 1641. do 1643.

Sl. 13. M. Sternen, študija glave, ki gleda navzgor

tegger); Jurij Musar (*Jury Mussar*); Luka Piščanec (*Pischanitz*), za njim pa Miha Puschl; Matevž Plemenčič (*Mattheusch Plementsich*), sodar; Baltazarja Vratca (*Wratetz*) dediči; Matthes Bartt, klobučar; Jernej Lavrič, krznar; Andrej in Lovro (*Laurre*) Andrejčič (*Andreitschitsch*), deželni sel (*Landschaft Pott*); Gašper Musar, deželni sel; Tobija Pitterle; Gašper Pereg, čevljar; Baltazar Walch; Anton Gidinelli, za njim pa Angello della Porta; Pavel Kastelec (*Casteltz*); Lovre (*Laure*) Schnell; Gašper Liechtenberger, za njim pa Nikolaj Rainschall, klobučar; Andrej Kopač (*Khoppatsch*), pek; Janez Radl, jermenar; Andrej Merlak (*Merlackh*), mesar; Andrej Premek (*Premekh*), krznar; Matevž Žlebnik (*Schlibnickh*), čevljar; Jernej Strobl, klobučar; Štefan Hoefflerle, volnar (*Wohlenschlager*); Janez Trettenstain; Štefana Saligmana dediči; Samuel Crainer (tudi *Khrainer*), žid ?; Matevž Mavsar (*Mausserr*) kot naslednik Ande Klemenčič (*Ande Clementschitschin* witib); Elizabeta Haass, vdova; *gospod* Jurij Bittorfer; Luka Perdan, zlatar; Janez Ellikher, klepar; Matija Ogradnik (*Ogradnickh*); Jernej Mali (*Jerny Mally*).

Stolp na žabjeku (*Schabiekh Thurn*).

Tu se imenuje najprej Pavel Tunkhl, ključavničar, ki je plačeval od kovačnice (*von ainer Schmidten*) 1 gld. na leto. Na njegovo mesto je prišel Tobija Pitterle, ploščar (*Plattner*). Najzanimivejše pa je vsekaror, da je bila v tem stolpu *pivovarna*. Takole pravi urbar iz l. 1622.: »*Michell Khrüegl Buer Proyer* hat dises 1622. Jarr das gwelb vndter dem Sabyekh Thurn sowoll das gwelbl vndter der Stiege Negst dabey ge-

legen, in Zinss bestanden, gab dauon . . . 5 fl.« V urbarju za l. 1623. pa stoji: *Bierbreuer Zinst Vom Thurn nemblicher Michael Kriegl Bierbreuer* (dalje isto besedilo).

Istega leta je zapisan še tretji najemnik: Janez Košir, strojar (»Hanns Caschier Gerber Zinst von einer auffgerichteten hütten vnd offen . . . fl 5.

»*Am gang an der Ringmauer beim Altenmarkhter Thor* (ob današnjem *Vožarskem potu*).

Jakob Schwailler, vrvar (»Sailer gibt Von dem Zwinger beim Schabiekh . . . 2 fl) in Gašper Otto, vrvar, ki je tudi plačeval 2 fl.

Vor dem Altenmarkhter Thor (pred pisanimi vrati).

Benedikt Nebergoy je plačeval za vrt 30 krajcarjev; Jurij Greill in za njim Osvald Krachler, volnar (wohlanschlag), je plačeval za hišo 1 fl. 20 kr.; Janez Hribnik, za njim Lenard Nuthy in nato Maruša Frlinc (?) (Marusch Vorlinckha), ki je plačevala od hišice in vrta (von einem heussl und garten) 30 kr.; Matija Kebar, za njim Gregor Schleyner, klobučar, je plačeval od hišice 10 kr.; Andrej Makovec (Makhouetz), *beraški strah* (»Betl Richter«), za njim pa Luka Tomšič; dalje *birič* (»Scharg«) Micula Rembtschacher in drugi »Petl Richter« Peter Juri (Jury), za njim pa vdova Neža Koluder (Agnes Kholludrin Wittib); končno *livar Quintilio Romano* (»Zinst Von des hannss Albin selig Giesshietten vnd garten in allem . . . 2 fl. 20 kr.) in pa Tomaž Ručigaj (»Zinst von einem grüntl gar draust beym Prikhl so Ime auf wolgefallen aussgelassen worden« . . . 48 kr.).

Am Altenmarkht bey St. Jacob (Šentjakovski trg).

Tu so vpisani v urbar samo *stiški opat* in jezuitje. Prvi je plačeval 2 gld. in 24 kr., slednji pa so bili popolnoma oproščeni. Urbar pravi: »Herr Abhte von Sittich gibt Järliche von seiner behaussung am Altenmarkht, für Steurn, Robaith, Wacht, vnd andere gebührliche Mitleiden 2 f 24 kr«. Za jezuite pa: »Herrn Abhten von Landtstrass behaussung, haben die herrn patres Societatis Jesu so zu nechst bey St: Jacob gelegen Inen, vnd Raichen Jarlich für Steurn Robait Wacht vnd andre gebiehrliche Mitleiden . . . Ist Von Irer führl. dhrl. in dem 1607 Jar befreit worden.«

Am Narn Steig (Reber).

Neža (Nescha) vdova po Wolfu Appelu, sedlarju; Martin Grau, sedlar; *babica* (Hebam) Koncilija (Cantzilia); Bošteta (Basste) Dorna, čevljarja, dediči; Matevž Kurtzhals, sedlar; Jernej Maurus, nožar; Kocijan Jordan, krojač; Martin Kossier; Sebastijan Maček, kositrar; Jurij Žlebnik, mesar; Avguštin Porau-ne; Andrej Lemovec; Luke Zieglerja, *čuvaja na stolpu* (Turner), dediči so plačevali od hišice in vrtička (von einem heussl vnd gärtl) . . . 8 krajcarjev.

Mestno kopališče na Starem trgu (Gemainer Statt Padthaus am Altenmarkht).

Tega kopališča A. Koblar v spisu »Kopališča v Ljubljani« (Izvestja l. 1900) ne omenja. Vrhovec, Hauptstadt Laibach (str. 71) ve sicer za to kopališče »städtisches Officiers u. Badhaus«, pove pa o njem le to, da je bilo na št. 6 na Starem trgu. Zato bom doslovno citiral urbar iz l. 1620.—22.: »Das Padthaus am Altenmarkht ist Maister hannssen Voglmillern Padern widerumben aussgelassen worden, auf ein Jar lang so

Sl. 14. M. Stern, študija glave

sich Georgi angefangen Zinst fl 35«. Pod tem prečtano: »Den 20. Xber A° 620 Erlegt mir Statt Camrern, in abschlag dises Zinss *Christoff Pogner* 20 fl. Item den 9. Apprill ao 621. Zalt mir P. ain Jar mit 15 fl. Völlig. Idest 35 fl.¹

Den Obern Stokh sambt allen Zimmern hat *Herr M. Jochannes Putschar* (Bučar) *Verhörer* (!) Adno cath. am Badthaus im Bestandt für das 621. Jarr P: 25 fl angenommen. Jdest — fl. 25.« Vse to je pisano z roko blagajnika Vidiča samega.

V naslednjem urbarju iz l. 1623. pa že ni več »zalsliševalca« Bučarja v mestnem kopališču. Tam stoji: »Gemainer Statt Badthaus am Altenmarkht. Dass Badthaus am Altenmarkht, darin Cristoph pogner von vndterem Stokh. Vnd padtstuben fl 35—. Von Den

¹ To je bila dokaj visoka številka, če pomislimo, da je letna županova plača tedaj znašala 50 gld. nemške veljave in še te je župan Adam Weiss prejel 31. avgusta 1620 za nazaj, od sv. Marjete 1619 do sv. Marjete 1620. Pobotnica je v mestnih knjigah o prejemkih in izdatkih za leto 1620. Opomniti pa je, da je mestni pisar Abraham Derlatsch imel v isti dobi polletno plačo po 182 gld. kranjske veljave, ki je bila tisto leto le za kako desetino manjša od nemške. — 50 gld. nemške veljave je prejel »županskega deputata« tudi župan Giovanni Battista Bernardini (»borgomastro«), tudi za nazaj l. 1623. Pobotnica je v *laščini* in naslovljena na S. Giovannija Cornionija.

obern Stokh im padthauss Cristoph ott. Sayller Zinst fl 25—« To je napisal višji mestni blagajnik Hanss Cornion.

Sledi rubrika, ki je prečrtana že v prvem urbarju, v drugem pa je sploh ni več. Zakaj ne, izhaja iz prečrtanega besedila:

Bey dem Vitzdomb Thor gegen dem Wasser (nekako na današnjem Dvornem trgu).

Balthauser Trometter Zinst . . 30 kr. Opomba: »Ist das heüssl durch gem: Statt *weg Pauung des Thurns Vnd Pfasterung des Plaz daselbst abgebrochen worden*, vnd ist also oedt.« Dalje: »Mehr Zinst Er von ainem andern grundt gleich darbey 40 kr.« Opomba: Insimilj wie oben.

Am Platz gegen dem Wasser (pri Cankarjevem nabrežju)

se navajajo: »Die Herrn von Landthery . . . zinsen von ainer Hofstatt . . . 40 kr, Mehr von dem andern Hauß daselbst . . . 40 kr«; *kotlar* Mihael Surin (Zorin ?) je imel v najemu *obzidni stolp* (»zinst von einem Thurn daselbst in der Ringkhmauer . . . 10 kr.«) »Hanns Domenico Werlin Zinst von ainem *Stallele* beim Spital Thor, so Ime auf wolgefallen von E. Er. Mag. Concedirt vnd Vergünstigt worden . . . 40 kr.«)

Zanimiva beležka o *mlinu* »za šolo pri Šenkavžu« (*Hindter der Schuell bey St. Nicolai*):

»Die aufgebaute Mühl betreffend auf dern gebey gemainer Statt etlich Tausendt gulden aufgelossen, Vnd hernacher auf der Landstände gegen denen herrn Von Laibach derentwegen entstandenen disputat, Ist widerumb oedt gelossen worden.«¹

Tomaž Zdražnik (»Thomasch Sdraschnickh zinst von dem Gartl dabey . . . 15 kr.«, prečrtano in je na listku prilepljena opomba: »dises gartel hat dass Wasser weckh geschwebt, will hinfür weill oedt, nichts geben. Jar 1621 nichts«). Voda je torej odplavila vrt.

Pri frančiškanskih vratih (»*Bey dem Closter Thor pri Fabijanovi hiši*«) so naštet:

Matevž Hrvat (Matthes Crabath), krznar; Thoman Röringer (»zinst von Zweyen gründten . . . 40 kr.«) Opomba: »Ist zum *Khayl. Spital* eingezogen worden vnd raicht nichts mehr«) in Anthoni Khnafl.

»*Bey dem Zwinger am Closter Thor*« (pri zidu ob istih vratih) se imenuje samo:

Vrvar Jacob Messl ali Mössl (»Sailler zinst von dem Zwinger . . . 4 fl«).

»*Vor dem Closter Thor (sed. Krekov trg proti Poljanam)* se beležijo: »Jury« Pereg, za njim pa Mihalič; Andrej »Skhrabitsch«, voznik; Matija Ostanek (Matthia Osstaniekh), tesar, za njim pa »Jurry Mally«; *gospod* Niclas Khlain; Thomass Draschnickh je plačeval 1 fl. »von einem heüssl am Schlossberg« ter Janez Krstn. Verbec, ki je plačeval 40 kr. »vom Graben vor dem Closter Thor gegen dem Schlossberg«.

¹ O tem mestnem mlinu in jezcu, ki sta ovirala odtok Ljublanice in so ju zato morali podreti, piše Valvasor v XI. knjigi, str. 678., Vrhovec pa na str. 121. (Hauptstadt Laibach). Šolo pri Šenkavžu so v drugič sezidali, ko jim jo je dovolil avstrijski nadvojvoda Ernest na cvetno nedeljo l. 1418. in je temu pritr dil oglejski patriarh Ludovik (MAL, en pergament in en papier).

Sl. 15. M. Stern, karton za skupino angelov

Pri šentjanžu (Bey St: Johans):

Pek Jurij Strenen ali Maček (»Jury Strenen oder Matschick prodt pekh); kovač Jurij Hodnik; Hanns Peter Locatell; Petter Hainricher; Georg Greill; Toman Lukančič in pek Jurij Goste (Jurry Gasste Brott Peckh); Jožef Lazar; Gašper Dolničar; dninar Andre Zender (ain Tachwerch); Pavel Babšek, dninar; Michael Taller; dediči Janeza Ostermana; dediči Janeza Pfannerja; trgovec Nikolaj Hrvat (Crabath Handlsman); dediči Matevža Logarja; Luka Kralj (Khrail); Leonhardt Vischkhoy, za njim: Primosch Voyda gatschar; Vencel Selan; Jerny Schilibier ter Jožef Sgantschitsch.

Kot najemniki sveta pri šentjanžu (Von den Gründten bey St. Johannes) se imenujejo:

Čevljar Andrej Rubida; Maruša Hribernik; Matevž Murn (»ain Ziechrer«); Marko Žlebnik (Marco Schlebnickh); Matevž Sumernikh, zidar; Linharda Breclja (Lienharden Wrezls Witib) vdova; krojač Matija Cunder (Zunder); Gašper Dolničar, čevljar.

Stari Lazaret (Alt Lassareth):

»Jerny Sdraschnickh ain Fuherman zalt Zins Järlichen von dem Khleinheussl beim Lasareth . . . 2 fl«

»An der Schütt Vor dem Spittall thor« (sipina pred špitalskimi vrati):

Jurij Dorn, kovač; Jernej Srakar (Srackher); Jerneja Freithoffnickha dediči (»zinsen von ainem Ackher zu nechst daranbey . . . 1 fl 20 kr«).

»Bey dem Creutz vor dem Spittall Thor (pri križu pred špitalskimi vrati) je stala gostilna. Urbar pravi: »Von dem Wirdtshauss daselbst bey Creuz darinen Lucas Hladan zinst . . . 5 fl 20 kr.«

Im Purgstall (Gradišče):

Vrban Jeromančič, za njim Gregor Žorga (Vrban Jeromantschitsch an Jezo Gregor Schorga); Jacob Kherscha, krojač: »Martin Warekh zinst von einem örtl im graben hindter dem Zeughauss«;¹ Konrad Peer, sedlar, za njim pa Toman Bezjak (Wessyackh), krojač (»zinst von ainem Gartl am Graben vor dem Teutschen Thor . . . 15 kr«); Basste Verbar; Florian Potratta; Marko Sdražnik in gospa Uršula Kuralt (Kuraldtin). Večinoma so plačevali od vrtov pred Nemškimi vrati.

Trnovo onstran Gradaščice s krčevinami. (»Thurnau Jenseits der Khlain Laybach sambt den Neuprüchen«).

Tu je seznam precejšen. Vendar ga navajam v celoti, ker so po večini domača imena:

Pavel Ciriani plačuje od *steklarne* (von der Glasshieten) . . . 2 fl; Lovrenc Schwarz, sodar Luka Kholer; Abraham Derlač; Jožef Maharčič, za njim pa Jurij Schuelkho; Andrej Maurer; Jurij Bezjak (Wessackh); Janez Veslaj (Wessley in Wesloy); Marx Zdražnik; mizar Luka Rubida; Jurij Sitar; Lienhard Schuesster; Miha Dimec; Adam Matac (Mattaz); Gašper Ranta; Primož Kos (Khuss); Adam Eppich; Hanže Zdražnik; Mihael Taller; Lovre Prener; Andrej Janec (Janetz); Jernej Pipan (Jerny Vpipan); Matevž Videc (Mattheusch Videtz) in Jurij Remec; Štefan Kogler; Jurij Dimnik (Jury Dimbnikh); Marx

¹ Vrhovec pravi, da so orožarno l. 1525. premestili od Nemških vrat na Grad (Hauptst. L., str. 18).

Lautter; Matija Bokalšek (Matthia Wokhalschekh); Miha Kramar (Cramer); Lovre Šetina; Andrej Volk (Volekh); Jurij Vidič (mestni višji blagajnik je plačeval od njivice (Agherl) pri Mestnem logu 1 fl. 10 kr.); Gašper Petrič; Andrej Glajc (Glaitz); Matija Garweiss; Martin Pance; Hanže Tacer; Jurij Žagar; Osvald Rupnik; Gregor Smrekar; Martin Warekh; Hanže Dimnik; Jernej Artač, ribič, od hišice proti Ljubljani (»dient von ein heusel, am ort gegen gross Laybach fluss so dess 621. angetreten . . . 40 kr«).

Mlin v Koleziji (Müll an der Collesia).

O tem mlinu, ki je o njem pisal n. pr. Vrhovnik (Izvestja l. 1905., str. 173.), ni v obeh urbarjih drugega kot sledeča opazka: »Dise Mühl hat in Statt Camer buech, Ir besondere Rubrigkhen vnd ist alda dise geföll einkhomen«. V mestni knjigi o prejemkih iz l. 1620. stoji, da je mlinar »Jacob Hallossa« plačeval mestu po 40 gld. nemške veljave na leto.

Pruški travniki (Wissen zur Priell so im Khauffrecht verlichen):

Po 1 gld. 20 krajcarjev so plačevali od travnika (nekateri so imeli tudi po dva travnika): Miha Taller, Marx Stettner, gospod D. Joseph Gandin, Gregor de Luka, Janeza Dienerja dediči, Urban Khundtner, Nikolaj Crabath in meščanski špital, ki je plačeval samo 40 kr. Zanimiva je opazka na koncu: »Herrn Fortunato Juckhat (bil je mestni blagajnik) ist dises 1622 Jar Von Einem Er: Mag. der graben vnd Taycht Von Sabieckh biss Zum Witscher Thore (!), gegen raichung Järlichen 40 kr Zins auf Zechen Jarr verlichen worden.«

Gartten Im Zwinger bey St. Larentz (pri cerkvi sv. Lovrenca na Bregu).

Tega je imel *zastonj* sam g. mestni višji blagajnik, kot je že bila navada: »Den hat ein Jedwederer ob: Statt Camrer Innen«. V urbarju iz l. 1623. pa piše: »Den bewohnt ein Yeder Statt Camrer«.

Gartten im Zwinger bey dem Teutschen Thor (pri današnjem Ilirskem spomeniku).

Tudi tega je imel višji blagajnik Jurij Vidič za 2 gld.: »Georg Widitsch zinst von dem Zwinger, auf der Lingkhen Seyten, Über Eines Er. Magts: den 12. Xber 1622. Jar Geschechene Bewilligung fl. 2.«

Od desnega zidu pa je dajal Ludovik Agnellati 1 fl. 20 kr.

An der Ringmaur hindter der hofferischen behausung.

Tam sta bila *biriča* stari Cigler in Blaže: »Yetzo bewonens die 2. Gerichts Khnecht, der alte Züegler und der Blasche. derweg tregt khain geföll. P. memori« (opomba na prilepljenem listku).

Alt Zieglstadl.

Tam je imel hišico Matevž Mrak, ki je od nje plačeval 2 gld. Hišica pa je bila slaba in se je podrla. Opomba pravi: »diss heussl ist wuest vnd odt, auch bereit eingefallen.«

Mojster (gornje opekarne) Janez Gril je plačeval od njive in travnika 2 fl. 40 kr. Toda svet so prekopali in zemljo predelali v opeko.

Zato urbar iz l. 1623. ne omenja več dohodkov iz te postavke pri stari opekarni.

Prodajalne na čevljarskem mostu (Laden auff der Oberrn Prukhen).

Bilo jih je 31, med temi l. 1620. samo 6 čevljarskih. Morda bo zanimivo, če prodajalce na sedanjem čevljarskem mostu naštejemo po vrstnem redu njihovih prodajalnic:

Št. 1. Janez Greiner, klobučar, za njim pa Andrej Jankovič; št. 2. Miha Koprivšek, čevljar, za njim pa Jurij Schwarz, steklar; št. 3. Janez Roscher, steklar, za njim pa Miha Koprivšek, čevljar; št. 4. Jurij Winkhler, jermenar; št. 5. Lovrenc Winkhler, sedlar; št. 6. Krištof Conduth, jermenar; št. 7. Matevž Kurzhals, sedlar, za njim pa Marx Slana, čevljar; št. 8. Jernej Šušteršič; št. 9. Janez Breclj (Wretzl). ostrogar; št. 10. Henrik Eder, sedlar; št. 11. Rudolf Furing, *zvonar* (Glogengiesser), za njim neki »Buechfuerer«, ki pa mu ni navedeno ime, in končno l. 1623. Janez Job Weber, *knjigovez*. Morda sta zadnja dva ista oseba?; št. 12. Matevž Feichtinger, ključavničar; št. 13. Janez Gabrejna, sedlar; št. 14. Filip Kharisch, čevljar, za njim pa Matija Khunstl, tudi čevljar; št. 15. Jernej Maurus, nožar, za njim pa Ambrož Zuckhullin (tudi Zockhollin pisan), *izdelovalec sabelj* (Sablschmidt); št. 16. Peter Tax, čevljar; št. 17. Jakob Felber, ključavničar; št. 18. Mihael Remer, *urar* (Vrmach); št. 19. Katarina Khurzhal, za njo pa Konrad Stosser, »Buechfuerer«; št. 20. Matija Maurus, nožar; št. 21. Janez Wallach, čevljar; št. 22. Filip Pitschilin, za njim pa Miklavž Rubina; št. 23. Miklavž Rubina, za njim pa Janez Markovič, čevljar; št. 24. Baltazar Schwager, vrvčar (Schniermacher); št. 25. Primož Rauch, čevljar; št. 26. Baltazar Alt, čevljar; št. 27. Barbara Andrejčič, za njo pa Jakob Ramb,

ostrogar; št. 28. Adam Rojšek, čevljar; št. 29. Jakob Jakoš, čevljar; št. 30. Primož Godinšek, čevljar, in št. 31. Andrej Siber, suknostrižec (Tuchscherer).

Plačevali so prva dva po 5 gld., tretji 6, ostali pa po 10 in 12 gld. urbarskih dajatev.

Pod trančo (Vndter dem Comaun).

Tu so imeli svoje prodajalne in stojnice: čevljar Gašper Perec; Samuel Crainer; Jakob Lichtenberger; Jera Kastelic (Costelkha) in lectar Baltazar Eder.

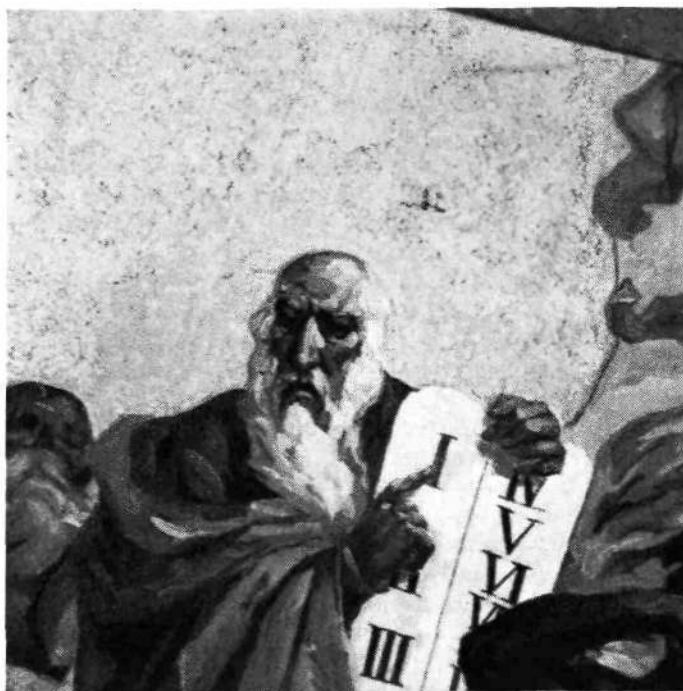
Mesnice pri spodnjem mostu pred špitalskimi vrati (Fleischbenckh bey der vndtern Pruckhen am Spital Thor).

Tukaj je bilo 7 mesnic, ki so nosile vsaka svojo številko. Mesarji, ki so plačevali po 10 gld., so bili zapovrstjo tile: Pavel Mrak; Matija Štrukelj (Matthia Strukhl) in za njim Gregor Skaršič (Sckarschitsch); Martin Wormitz, za njim Anže Somrak (Sombrackh), za tem pa Miha Kramar (Chrmer); Peter Spreitzer; Miha Pavšič, za njim pa Anže Penec (Pennetz); Gregor Okužlar (Okhuschlar), za njim pa Simon Mravljinec (Mraulinitz); Mihael Skhrayner.

Branjevke (Fratschler In der Statt).

Jera Prosser; Helena Weiss; Jera Cip (Zipin) je prodajala pred špitalskimi vrati; Ande Weiss, sodarica; Helena Ambtman, za njo pa žena Martina Wannacka, plačevala je 1 gld. zato, ker ji je bilo l. 1621. dovoljeno kuhati na mestnem trgu (am Platz); Alena Mataj (Allena Matayaukha); Neža Skander (Nescha Scandrauka), vdoda; Neža Koluder (Nescha Kholludrauka), vdova; Urša (Urscha) Weger(in); Barbara Mekhetzeuca(!), vdova v Krakovem; Urša Glaje in Neža, žena Hrvata Januša (Nescha dess Janusch Cra bathen weib).

K članku: *Marjino kronanje pri frančiškanih v Ljubljani*

Sl. 18. M. Stern, Mojzes, del slike Starega testamenta pri frančiškanih v Ljubljani